

L I S T E K.

Zabavna knjižnica. Založila in na svetlo dala „Slovenska Matica“, IX. zvezek: Temni oblaki. Povest. Spisal Dobrávec. Čolnarji in brodniki na Ljubljani in Savi. Spisal Ivan Vrhovec.

Upoštevajoč v vseh slovenskih listih izražene želje po leposlovnih in poljudnoznanstvenih spisih, je izdal Matičin odbor letos kar troje knjig leposlovno-znanstvene vsebine. Izvestno so vsi Matičini člani za to odboru prav hvaležni ter žele z nami vred, da bi slavni odbor vztrajal v tej smeri; potem se gotovo poveča Matičarjev število, ki za slovensko razumništvo dandanes še nikakor ni častno. Mnogo so pa krivi nezanimanju naše inteligencije za „Matico“ tudi nespretni in brezbrizni poverjeniki, ki menijo, da se jim ni treba ni ganiti, češ, saj „delam“ zastoj! Navdušujoče besede o pravem času nima, resnega opazovanja in drezanja ne ume večina teh gospodov; zato pa imamo med seboj še mnogo mnogo ljudi, ki za Matičine knjige niti ne vedo. Koliko bi se dalo pridobiti n. pr. še ženskih članov po slovenskih vaseh, trgih in mestih! Ako bi se naročile enkrat, ostale bi izvestno Matici stalne prijateljice; saj malenkost dveh goldinarjev na leto ne spravi nikogar v zadrego. Predlagamo torej, da izkuša Matičin odbor pridobiti za isti kraj ali okraj po več poverjenikov, ki se bodo, občujoč v različnih krogih in slojih, podpirali. Zlasti učitelji in mlajši duhovniki doslej nikakor niso storili za Matico vsega onega, kar bi bili mogli. Očitati seveda ne smemo nikomur nič, a spominjamo jih le že premnogokrat citiranega verza Gregorčičevega: Ne samo, kar veleva ti stan, kar more, to mož je storiti dolžan! To smo omenili mimogrede.

Kolikor pa smo letos zadovoljni z množino beletrističnih spisov naše „Matice“, toliko manj smo veseli — z njih kakovostjo. Odbor je zašel iz ene zagate v drugo; niti zameriti mu ne smemo tega v ožigled veliki leposlovni suši slovenski. Hoteč ugoditi zahtevi članov, je pobral menda odbor brez posebne kritike skoro vse, kar se mu je ponudilo, da je le mogel napolniti zevajoče strani dveh praznih knjig. Le tako si moremo razlagati, da je zašla v „Zabavno knjižnico“ n. pr. Dobrávčeva povest „Temni oblaki“, katera ne zasluži nič drugega, nego — temo koša. Ako bi bil urednik tega IX. zvezka rabil prav pridno in obilno svoj rdeči svinčnik, potem bi bili dobili vsaj nekaj kolikor toliko dostojnega; ker pa je pustil menda vse na miru, pa so „Temni oblaki“ brez ugovora najslabši spis, ki je zagledal dan v letošnjih Matičinih knjigah. V 12. št. lanjskega „Lj. Zvona“ smo pohvalili Dobrávčevo pisateljsko marljivost, letos pa si usojamo trditi, da je morda pretirana plodovitost vzrok plitvosti in ničnosti tega njegovega spisa. Vso svojo trpko, tačas le rahlo izraženo grajo o Dobrávčevem „Smodinu“ bi morali tu le še pohujšati. Pisatelj v „Temnih oblakih“ ni samo nič napredoval, nego nazadoval. Dvomimo, da pisatelj najde med Slovenci človeka, ki bi mogel to njegovo naivno, zmešano in nezanimivo kriminalno povest čitati zdržema ali pa celo dvakrat. Enkrat, pa nikdar več ne bo čitana, ali pa še enkrat do konca ne!

Napisali smo si cel kup opazk o tem delu, a smilijo se nam čitatelji, da bi jih mučili z Dobrávčevimi — duhovitostmi. Konfuzno pa praznotno

dejanje je prenasičeno z modrovanjem, refleksijami, aforizmi, opomini, vzdihni in pobožnimi izreki, ki se zde Dobrávcu menda ali silno pametni ali pa — poetični. Iz množice takih poetično-duhovitih vzdihov naj navedemo le tega-le: »O, ko bi mogel človek umeti tajno šepetanje bistrnih valov, ko bi umel njih življenje! Da, umeš ga človek — na perotih poezije. Kako bi ti mogla biti tukaj poezija neumljiva?« — Iz kope neslanosti n. pr. to-le: Zaljubljenca »sta gledala v prihodnjost tako, kakor gledamo skozi odprta vrata v cerkev, ko ni še pozvonilo k sv. opravilu«. — »Pozdravljen na sivi skali stari grad, pozdravljen ti vrli znanec Korenčan, tisočkrat (!) pozdravljen, Bistrice hladni vir, mnogokrat (!) pozdravljen, spomin . . .« (Takisto navdušeno je pozdravljal Dobrávec v »Smodinu« penečo se Belo i. t. d. Mimogrede bodi omenjeno, da so začetki vseh Dobrávčevih povesti po istem kopitu: — »tisočkrat, mnogokrat pozdravljeni!«) — »Ogibal se je sladkega vinčka, kakor se ogiblje trezen človek zapeljive ženske«. »E, mrzlo je, mrzlo novodobno solnce« (t. j. električna luč!) — »Frankič je bil človek srednje rasti, okrogel, trebušat, sicer (!) pa zlata duša od pete do temena«.

Ljubavne prizore risati tako, da so verjetni, in da se ne zdita resnemu čitatelju »on« in »ona« smešna, to ni lahko. Treba za to pravih tonov, pravih izrazov in finih, postranskih malenkosti, katerih mora imeti pisatelj zlasti tu obilo na razpolaganje. Dobrávčevi zaljubljeni prizori pa so taki, da ne veš, ali bi se jezil, ali pa smejal; vse brez krvi, brez temperamenta, brez individualnosti, a šablona vse. On jo drži za ročico, ki se seveda malo trese . . . Nekaj časa oba molčita . . . potem pa vzdihne »on« n. pr. »Milica, brez vas — brez tebe mi ni živeti! Ne zapusti me!« — Dobrávec je baš v takih situacijah še pravi pravcati diletant, ki meni, da je s par idealnimi vzdihni in solzicami storil že vso svojo dolžnost. Vrh tega se pa pisatelj vedno med tek povesti vsiljuje ter ogovarja, opominja, vabi in prosi čitatelja; seveda izobraženega čitatelja silno moti, in nas spominja tiste zastarele tehnike nemških romanov, v katerih smo čitali: »In sedaj se preseli, blagovoljni čitatelj, v duhu nazaj za deset let, pa poglejva, kaj se je zgodilo nekega večera v . . .« Ali pa: »Poslušajmo pogovor!« — »Kaj pa Milica?« — »Kaj počne Ivan? Tako slišim, da povprašuje marsikdo.« — »Povedali smo že . . .« Pisatelju dobre tehnike in — vkusa takih vsiljivih opomb ni treba. Ako omenimo še, da se opira vsa ta v vidni naglici zmašena, a razblinjeno pisana povest le na nevednost in slepoto preiskovalnega sodnika, iz česar izvirajo seveda same gorostasne neverjetnosti, in ako dostavimo še, da so vsi značaji motni, brez markantne karakteristike z dejanji, smo povedali večinoma vse. Slog je trd, dikcija malo spretna in tehnika jako uborna.

Obžalujemo, da smo morali obsoditi g. Dobrávca to pot tako nemilo; no, menimo, da baš njemu ne bo škodovalo radikalno zdravilo, ker smo prepričani, da se še lahko poboljša in morda doseže še prav lepih uspehov. Saj nekateri njegovi prejšnji krajši spisi so nam vzbujali prav lepe nade!

Spis prof. Vrhovca v tej knjižnici se pa odlikuje po isti zanimivosti, lahkoumnosti, združeni s tehtovitostjo in temeljitostjo, radi katerih so priljubljeni vsi njegovi poljudni spisi kulturnozgodovinske vsebine. Popisujejo na podlagi virov od najdavnejšega do sedanjega časa pomen čolnarstva in brodarstva za Ljubljano in deželo, nas seznanja pisatelj z mnogimi histo-

ričnimi dogodki, pa s težavami in zabavami, prepiri in nezgodami kranjskih brodnikov in sicer v lepem in jasnem slogu in jeziku. Izvestno so mu vsi čitatelji zahvalni za ta novi, velezanimivi prinos k zgodovini slovenski!

Ž. Ž.

Zabavna knjižnica za slovensko mladino. Urejuje in izdaje Anton Kosi, učitelj v Središču. V. zvezek. V Ljubljani, 1896. Samozaložba. — Natisnila Katol. Tiskarna. Cena 15 kr. (30 h). Str. 47. — Tudi ta peti zvezek, ki nam je bil za zadnjo številko prepozno došel, ima raznovrstno, zanimivo vsebino; poleg A. Kosija življenjepisne črtice o pokojnem Josipu Freuensfeldu (do 23. str.) in C. Črneja pesmi »Slovenska mladina Freuensfeldu« obsega še nekaj pripovednega, vmes tudi narodnega blaga, pesmi, poučne črtice (Svinčnik ali olovka. Spisal prof. Iv. Koprivnik), pregovore, izreke in pametnice, »razne stvari«, kratkočasnice in »zmešano štreno« ali kitico zastavic i. t. d. Ker je poleg raznolike vsebine tudi jezik dosti čeden, je tudi to pot »Zabavna knjižnica« toplega priporočila vredna. Radi priznavamo, da smo tudi mi sami, išoč primernega gradiva za pismene naloge v slovenščini, našli v »Zabavni knjižnici« že marsikako dobro zrno, ki nam je s pridom služilo. Seveda pri toliki mnogovrstnosti niso vsi kosčki enolike vrednosti; zato pa mislimo, da ne bi bila napačna ta-le misel: Kadar bi bil potreben drugi natis nekaterih zvezkov »Zab. knj.«, naj bi g. izdajatelj izbral samo one kosove iz prejšnjih zvezkov, ki se odlikujejo po notranji jedrovitosti in lepi vnanjščini (in ta naj bi se pri tej priliki še malo prepilila), ter jih združil v večjo zbirko. Tako bi podaril naši mladini in nje prijateljem in vzgojiteljem knjigo trajne vrednosti.

Obnarodimo še nekaj. Dodatek razpravi »Čuvajmo svoje prastarine«. Objavil M. A. Ламурскій. V Trstu, Tiskom i nakladoj Dolenčeve pečatnje. 1896. Ponatis iz »Edinosti«. — Že parkrat smo imeli priliko izjaviti, da smo o bistvu jezika vobče drugih nazorov, nego g. Lamurskij, dasi se zopet v pre mnogih poedinostih z njim strinjamo in je g. L. že tudi sam pohvalno omenil in potrdil našo razpravo o slov. dovršnikih in nedovršnikih, objavljeno v nekem prejšnjem letniku »Ljublj. Zvona«. Mi smo, v soglasju s H. Pavlom, te misli, da so živi jeziki liki živalstvo in rastlinstvo v vednem razvitku, v nepretrganem izpreminjanju in razcepljanju, proti kateremu je knjižni jezik samo umetno, dasi potrebno sredstvo kot splošno občilo celega naroda. Toda kakor jez ne more uničiti onega prirodnega zakona, po katerem voda navzdol teče, nego jo more samo za nekaj časa zaustaviti, da nabrana voda na določenem kraju tem močneje pada — po prirodnem zakonu: prav tako knjižni jezik z vsemi šolami in knjigami in drugimi umetnimi napravami vred ne uniči in ne preobrne onih prirodnih vekovečnih zakonov, po katerih se vsi jeziki vedno in vselej pretvarjajo. G. Lamurskij pa smatra neko dobo v razvitku slovanskih jezikov — staroslovensko ali staroslovansko? — kot zakonito, normativno, kot nedotakljivo, a vsaki odstopok od tistega normala, vsako izpremembo, vsako pretvoritev izza tiste dobe smatra za — greh, popačenost, iznenarodelost i. t. d.

Prezamadno bi bilo, in to mesto tudi ni primerno poprišče, na katerem bi se dognala resnica glede teh tako bistveno različnih načel. G. La-

in čutiti, predno se je lotil svojega posla. Potem bi bili lahko zadovoljni s „Cviećem“ vsi prizadeti: Slovenci vobče, njih literati in obdarovanci Hrvatje. Kajti da so Hrvatje knjigo hvalili, se ne čudim ni malo. Če mi prinese kdo za god šopek, ki se mi ne zdi baš okusen, mu tega vendar ne morem povedati v obraz. Tako ne moremo Hrvatom očitati netaktnosti. A ta naša lirika ni istovreden pendant srbohrvaški epiki, kar zatrjuje uvod.

So preostre te besede? Ne vem. Vem pa, da so morale biti izrečene. Po navadi hodi naš kritik malo vijugasto pot: „pisatelj je vesten, marljiv — — — ampak knjiga njegova bi utegnila biti boljša.“ One komplimente, prosim čitatelje, naj si misli vsak sam, saj jih pozna itak naizust; jaz sem povedal samo svoj ampak.

Oton Zupančič.

(Dodatek urednika „Antologiji“ dr. Fr. Ilešiča.) Gospod Zupančič nastopa proti meni kot „umetnik“. Zupančič je umetnik, tega mu ne tajimo; a da si sam piše to firmo, to je zlo, to je za njega samega veliko zlo. Zupančič dela iz umetnikov stan, kakor so stanovi in poklici, ki si jih ljudje volijo. Kaj bi rekli o znanstveniku, ki bi govoril: „Mi učenjaki . . .!“ Sploh bi kritiko o sebi gospod Zupančič naj pustil drugim (o „Čaši opojnosti“ naj bi ne govoril, ker je to stvar — prošlosti in ranega jutra). Pa k stvari, da ne bo „akt krvav“!

Izbral sem za antologijo prvič najboljše in drugič poleg njih in med njimi najznačilnejše pesmi. Bilo je vseskozi potrebno ozirati se tudi na najznačilnejše; le kot „značilne“, to je relativno vredne, so se v antologijo vzele pesmi večine pesnikov do najnovejše dobe; ko bi se ne bil oziral na značilne pesmi, bi bil moral izpustiti končno vse razen Prešerna, Jenka, Gregorčiča in nekaterih modernih. Tega pa vendar ni pričakoval Zupančič; prikrit bi bil ostal razvoj. Tudi pri pojedinih pesnikih sem vzel kako pesem le kot značilno (n. pr. „Milico mileno“ kot zastopnico Vodnikovih zaljubljenih in eno ali drugo Aškerčevo); s tem se pokaže razvoj in razvoj je glavni znak življenja in umiranja! Sem spada tudi Kettejev „Laokoont“ in „Pred krčmo“; ti dve pesmi sta značilni za heinejevsko spajanje težke istine z razkošnim čuvstvom, višine z nižino, ki je lastno moderni! Pri tem pa o vrednosti pesmi nič ne odločuje, je li nastala v „rajskih, nadzemskih višavah“ Stritarjeve zamaknjenosti ali pa po kakem „veselem kroku“; dejal bi, da je vesel krok ugodnejša prilika za nastanek vredne pesmi nego običajno žal prisiljena „visoka zamaknjenost“. Vprav čudil sem se, da je moderno misleč mož napisal one besede. Ako bomo gledali na veličastnost povoda, kdo naj še ohrani vrednost razen — barona, grofa itd.? Ali smo še kaj vredni, ki smo rojeni kot ljudje — iz žene? Dandanes ne vprašujemo, kdo je tvoj oče, ampak kdo in kaj in kakšen si ti! — Da, več principov je v knjigi in mora jih biti. Naslov „Cvieće“ nič ne izpreminja te potrebe. Zopet moram obžalovati, da se gospod Zupančič tako drži imena in vnanjosti, a ne gleda na bistvo in notranjost. Prvotni naslov knjigi je bil „Antologija“ (in je še na trdih platnicah); v zadnjem hipu me je brzojavno poprosila „Matica Hrvatska“, če sme naslov izpremeniti v „Cvetje“; težko sem se odločil za to, ker sem vedel, da pomen te besede ne ustreza čisto vsebini, a končno sem privolil, uverivši se, da je izraz celo srednjeinteligentnim slojem neumljiv; da bi torej Matičarji ne dobili knjige s povsem neumljivim naslovom, sem privolil v izpremembo („Antologija“ pomeni seveda prvotno isto kar „Cvetje“, a beseda je ta prvotni pomen izgubila ter se le ob suhem razumu zavedamo njene etimologije!!). — Torej ne samo lepota, ampak tudi značilnost in razvoj! Ne bodimo slepi! Nisem se slepil niti za hip z mislijo, da bi večina

čitateljev jemala Antologijo v roke radi estetskega uživanja: uverjen sem marveč, da bodo knjigo uvaževali krogi, ki hočejo spoznanja, razširitve svojega obzorja. Nisem smel računati le z umetniškimi lahкими instinkti, oziral sem se tudi na težji intelekt. Sicer pa, ali veste, kaj je pisal o svojem uživanju sigurno Vaš in moj prijatelj Lokar? —

Narodno pesništvo sem pravzaprav izključil iz Antologije; narečja bi Hrvate motila, sploh pa dandanašnji narodnih pesmi ne čitamo več za uživanje; dandanes narodne pesmi študirajo znanstveniki in pesniki — ti-le zadnji, da se iz njih učijo! (Imamo Štreklja!) Vzel sem le par zgledov, ki so tipični za vrste našega narodnega pesništva, med njimi tudi kompilacijo narodne in umetne pesmi, kakor je „Bom šel na planince“ in „Ko ptičica . . .“; ozbiljnost kritike bi zahtevala, da gleda gospod kritik natančno na opombo o Vilharju pod omenjenima pesmima (enako na opombo o „Sonetnem vencu“ pri Prešernu). Uvaževal sem pri baladnih narodnih pesmih in pri umetnem pesništvu proizvode, ki se nanašajo na hrvatsko-srbski svet; in tako mora delati vsakdo, kdor hoče na pedagoški način koga pridobiti za novo stvar: *captare benevolentiam et apperceptionem!* Iz sličnega vzroka sem dodajal orientacijo „Vrazov zemljak“ itd.; Hrvati znajo za Vrazovo ožjo domovino, in ker sem pri večini pesnikov navajal kraj njih bivanja in delovanja, mi za iztočne Štajerce ni bilo boljšega pomočka nego opomba „Vrazov zavičaj“, baš kakor sem o Zupančiču samem poudaril, da je doma na kranjsko-hrvatski meji. — Izključil sem iz Antologije popevke, ki sodijo v pesmarico; sprejel sem le tiste, ki značijo kak čas ali strujo; izključil sem jih tem laže, ker vem, da so te popevke že širom hrvatskega sveta znane prav tako kakor pri nas. — Z Levstikom je stvar pretirana. Levstik je bil ofenziven mož in zares „v življenju in nazorih izrazita osebnost“; to je istina in velik njegov pomen. Toda kje pa je dokazano, da bi vsaka v življenju in nazorih izrazita osebnost bila tudi pesniška veličina? Na polju pesniškega ustvarjanja je marsikatera taka osebnost — Kopitar! Ne dajmo generalizirati važnosti in zaslug! V najnovejšem svojem spisu (Letopis Matice srpske 1907, III. 43) piše baš o Levstiku dr. Prijatelj: „Okoli Levstikovih stihov se obično vrlo ubogo peni domišljija, mnogo češče so vzburkani od žestokega besa in mržnje. Jeza je delovala pri njem jače nego uživanje v skladnosti in formiranju. Zato on nikjer ni bujen, a vrlo često oglat, njegov jezik je bogatejši od njegove domišljije in njegovih slik . . . Njegove pesmi mu niso tekle iz prepolnega srca, razum jim je bil roditelj in tehnika jih je držala v oblasti . . .“ — Da, da, „rodoljubni marš Naprej“ mi je pri srcu in komur ni, dasi je naš zemljak, ta spada morebiti kam — v Evropo, a ne na določen evropski kraj, to je, mož visi v zraku! In ko mi „Naprej“ ne bi bil pri srcu, bi ga sprejel kot najznačilnejšo pesem taboritske naše dobe in kot našo narodno himno!!

„In šele proti koncu, pred samim grobom zazveni Murnu melodija brez neglasja“ — da, da, zato pa tudi bira pesmi ne bo prevelika. Kar se tiče instinktivne sodbe o poedinih pesmih, gospodine, tu se nikdar ne bodo povsem zlagala niti „fina ušesa“.

Malo več svobode individualnosti, več temeljitosti pa kritiki! To zadnje moram poudariti; pri kritiki ni dovolj le primitivni instinkt, tu je treba uvaževanja vseh okoliščin, vseh činiteljev, ki so vodili delo. Ko bi bil gospod Zupančič uvaževal vse, kar se je že pisalo o antologiji, bi ne imel — ničesar več pisati.

„Celo od Hrvatov menda“ doni hvala Antologiji, pravi Zupančič; ta „menda“ kaže, da gospod Zupančič ni posebno pazno spremljal razvoja vse stvari, da si

ni pripravil trdnega stališča, s katerega se predmet lahko ogleda od vseh strani. Velika površnost je trditev, da bi bil jaz v Antologiji imenoval Prešernovo poezijo kakor „trubadurstvo“ (pisal sem: „V svoji Juliji je kot trubadur opeval svoj ideal“); velika površnost je sploh, da gospod Zupančič očitvidno ne pozna polemike v „Gorenjcu“ in poročila v „Savremenuku“, ki bije boj z „Matico Hrvatsko“, a imenuje knjigo ipak „bogato sadržaja“ in je iz nje posebno pohvalil baš moderno. „Prikrte jezice“ zoper moderno ni v meni; če bi kaj bilo, bi bila to poštena jeza, ogorčenost ali oduševljenje; sicer pa se jaz tam ne jezim, kjer mi je soditi.

Dr. Fr. Ilešič.

Jugoslovanska biblioteka — Cankarjeve „Vinjete“. Poseben uredniški odbor je pričel v Belgradu izdajati zbirko jugoslovanskih spisov z naslovom „Jugoslovanska biblioteka“ (v cirilici). — V oglasu k prvi številki so razložena načela, merodajna za to podjetje. Istina je namreč, da jugoslovanski narodi medsebojnih slovstev nikakor ne poznajo dovolj; in vendar imajo tudi ta slovstva svoje markantne književnike, ki bi v velikih odnošajih dosegli tudi kvantitativno primerno uvaževanje. Zato hoče ta „biblioteka“ pripomoči srbskemu občinstvu do spoznavanja jugoslovanskih slovstev, češ, čas je v to ugoden.

Svoj namen nameravajo uredniki doseči s tem, da bodo izdali vsak mesec knjižico v 12°, s potrebnim predgovorom, a potem bo sledil tekst kakega jugoslovanskega spisa. Štirje zvezčiči bodo tvorili eno „kolo“; v prvem zvezku bo slovenski spis, v drugem hrvaški, v tretjem bolgarski, v četrtem srbski; potem se bo začelo novo „kolo“. Spisi bodo izhajali vsi v cirilici in v srbskem jeziku.

Kot prvi zvezek prvega kola je izšlo 7 Cankarjevih „Vinjet“ („O človeku, ki je izgubil prepričanje“, „Mrtvi nočejo“, „Matilda“, „Jedna sama noč“, „Original“, „Moja miznica“, „V pozni jeseni“) v srbskem prevodu, ki ga je oskrbel M. Ivković. — Predgovor, ki govori o Cankarju, je kratko, jedrnato pisan; pritrjujemo mu v označenju „Vinjet“, da se v njih kažejo vse posebnosti Cankarjeve . . .

Podjetje priporočamo čitajočemu občinstvu, najbolj seveda tistim, ki se hočejo naučiti srbohrvaščine in cirilskega tiska. — Celoletna naročnina znaša 5 dinarjev in se pošilja prof. Ž. O. Dačiću v Belgrad.

Dr. Jos. Tomišek.

Srednješolska izvestja leta 1907.

Izvestje I. c. kr. drž. gimn. v Ljubljani prinaša spis: A. Paulin: Übersicht der in Krain bisher nachgewiesenen Formen aus der Gattung *Alchemilla* L. 17 strani.

Na polju naše domače floristike tako uspešno delavni prof. Paulin je popisal v tej razpravi vse na Kranjskem v naravi rastoče vrste iz skupine *Alchemilla* L. Precizna, nedvoumna karakterizacija posameznih vrst nam odkriva sistematikastrokovnjaka. Le komur so znane težkoče, s katerimi se je često boriti botaniku pri identifikaciji kake rastline z že prej poznano in popisano rastlinsko vrsto, in kdor ve, kako težko je včasih določiti rastlinske vrste in varietete, bo znal dostojno ceniti znanstveno delo, ki je koncentrirano v tej 17 strani obsegajoči razpravi. Posebne vrednosti so tudi posameznim diagnozam pridejani rastlinsko-geografski podatki, ki bodo tedaj, ko bode ležala pred nami izgotovljena Paulinova „*Flora exsiccata Carniolica*“, neprecenljive važnosti za raziskavanje rastlinsko-geografske ekologije, osvetlile bodo pa morda tudi filogenijo in počasno medsebojno premikanje raznih zaokroženih florističnih naših okrajev. K slovenskim izrazom za „*Alchemilla*“ bi bilo še dodejati že v Pohlinozem „besedišču“ zapisani izraz „ebrasheza“ in v Joschu se nahajajoče ime „devetih grbov trava“.

Pavelj Grošelj.